

**ועדת הבחירות המרכזית
לכנסת ה-20**

השופט סלים ג'ובראן

יושב ראש ועדת הבחירות המרכזית

القاضي سليم جبران

رئيس لجنة الانتخابات المركزية

ירושלים, י"ח באב התשע"ג
25 ביולי 2013

תר"מ 40/20

העותרים :

עו"ד חיים אברגיל

נגד

המשיב :

1. מר אבירם דהרי – ראש עיריית קרית-גת
2. עיריית קרית-גת

עתירה למתן צו מניעה לפי סעיף 17ב לחוק הבחירות (דרכי תעמולה), התשי"ט-1959 (להלן: חוק הבחירות)

החלטה

טענות הצדדים

1. בעתירה שלפניי, מבקש העותר כי יינתנו מספרי צווי מניעה בגין פרסום כתבות. לטענתו, המשיב 1 עושה שימוש בעיתונים המקומיים ומזמין כתבות מוזמנות מטעמו ומטעם המשיבה 2. לטענתו, מדובר בכתבות אשר עושות שימוש בסמלי העירייה ולעיתים גם תמונתו של המשיב 1, ונחזות להיות כתבות עיתונאיות לכל דבר. אולם בפועל, טוען הוא, הן מוזמנות וניסוחן מועבר לעיתונים על-ידי המשיבים, ומהוות תעמולת בחירות אסורה ש"נועדו לפאר ולהלל את שמו ופועלו של ראש העירייה" (סעיף 22 לעתירה). בתוך כך, טוען העותר כי הכתבות ממומנות מכספי ציבור על ידי המשיבה 2.

עמוד 1 מתוך 3

משכן הכנסת, קריית דוד בן-גוריון, ירושלים 91950
العنوان: مجمع بن غوريون, أورشليم القدس, 91950

טלפון, هاتف: 02-6753407, פקס, فاكس: 02-5669855 Fax

2. במסגרת זאת, טוען העותר טענות דומות בנוגע לחוברת הנוגעת למיחזור וחולקה לתיבות הדואר של תושבי העיר.

3. ביקשתי את תגובת המשיבים. בתשובתם, לעניין חוברת המחזור, מפנים הם להודעה שנשלחה לוועדת הבחירות ביום 11.7.2013, במסגרתה הודיעה המשיבה 2 כי החוברת הופצה בשגגה ולא על ידה, וכי היא "תהדק את פיקוחה על מניעת הישנות כל סטייה מדיני התעמולה" (סעיף 6 להודעה).

4. לעניין יתר הפרסומים, טוענים המשיבים כי הם אינם כוללים כל תצלום של ראש העיר, וכי שמו או תוארו מאוזכרים בהצנעה וללא כל דברי שבח המהווים תעמולת בחירות. במסגרת זאת, מציינים הם כי מדובר בפרסומים שנעשים באופן שוטף ומהווים מידע אינפורמטיבי לטובת תושבי העיר.

המסגרת הנורמטיבית

5. סעיף 2א לחוק הבחירות קובע איסור שימוש בכספי ציבור "בקשר עם תעמולת בחירות". הקביעה אם פרסום הוא בגדר תעמולת בחירות נקבע על פי מבחן הדומיננטיות (בג"ץ 869/92 זילי נ' יו"ר וועדת הבחירות המרכזית, פ"ד מו(2) 692, 704 (1992)). ככל שמועד הבחירות קרוב יותר למועד פרסום, ניטה יותר לדעה כי מטרתו הדומיננטיות היא להשפיע בעקיפין על הבוחר.

6. לשם ההכרעה במבחן הדומיננטיות בתקופה זו יבחנו בין היתר השאלות האם עסקינן בפעולה שגרתית של הרשות או בפעולה ייחודית וחד פעמית, מה היקף ההשפעה הצפוי של הפעולה על הבוחרים, ומה חשיבות התכלית האחרת העומדת בבסיס הפעולה והמחייבת את קיומה בסמיכות לבחירות (ראו תר"מ 26/20 פרס נ' אבוטבול (10.7.2013) (להלן: עניין פרס)). עוד יוזכר בהקשר זה כי בתקופה של ששת החודשים טרם הבחירות נדרש אישורו של היועץ המשפטי לעירייה לכל פרסום המבוצע מטעמה (ראו: תר"מ 33/20 קוניק נ' בן שחר (15.7.2013)).

7. לכך יש להוסיף ולציין כי לגישתי, יש לנקוט בכל הנוגע לתעמולת בחירות אסורה בגישה מחמירה, ולא לאפשר את פרסומו – בבחינת "אם יש ספק אין ספק" (תר"מ 15/20 דויד נ' בוטקילה פסקה 5 (13.6.2013)).

דיון והכרעה

8. דין העתירה להתקבל בחלקה.
9. חוברת מחזור – כאמור, ביום 11.7.2013 התקבלה הודעה מטעם המשיבה 2 לפיה חוברת המחזור חולקה לתיבות הדואר של תושבי העיר מתוך שגגה. לפיכך, ונוכח העובדה כי המשיבים פעלו באופן ראוי על-ידי "הקדמת תרופה למכה" ופנייה אליי מיד עם היוודע הפצת הפרסום האסור, לא מצאתי לנכון להיענות לבקשה זו של העותר.
10. יתד הפרסומים – פעם אחר פעם ציינתי כי חל איסור קטגורי לכרוך את שמו של ראש העיר בפרסומים במימון כספי ציבור (ראו לדוגמא: תר"מ 14/20 "למען התושבים" נ' חופרי (16.6.2013); תר"מ 24/20 רישפי נ' יסעוד (3.7.2013)).
11. אומנם, המשיבים מעלים מספר טעמים מדוע בנסיבות אלו, ציון שמו של ראש העיר אינו מהווה תעמולה אסורה לפי מבחן הדומיננטיות. אולם, האיסור החל על כריכת שמו או תמונתו של נבחר ציבור לפרסום הנעשה מכספי ציבור הוא קטגורי, ובמובנים רבים חיצוני לבחינת תעמולה אסורה על פי מבחן הדומיננטיות. קרי, רק במקרים חריגים מאד ייקבע כי שימוש בשמו או בתמונתו של נבחר ציבור אינו נחשב בגדר תעמולה אסורה בתקופה הסמוכה למועד הבחירות.
12. במקרה דנן, אזכור שמו של ראש העיר בכותרת פרסום שעניינו מתן היתרי בנייה לשכונות בעיר, במועד זה יתפרש על ידי תושב עיר סביר כהישג שיש לזקוף לזכותו, לכך אין להסכין בעת זו. אף שמקובלת עלי עמדת המשיבים כי ישנו צורך ציבורי בפרסומים האמורים, על מנת להביא לידיעת הציבור הליכי תכנון רחבי היקף המתרחשים בעיר, לא מצאתי כל הצדקה לאזכור שמו של ראש העיר במסגרת פרסומים אלה.
13. יתר על כן, אזכור שמו של ראש העיר במסגרת הודעות לעיתונות הנוגעות להישגים של מערכת החינוך העירונית, ועל סטודנטים תושבי העיר, הוא תעמולת בחירות מובהקת. אין מדובר בפרסומים שיש הכרח להביאם לידיעת הציבור (ואף על פי חלוקת המשיבים, המאבחנים בין "מודעות" ובין "הודעות לעיתונות" מדובר בפרסומים מהסוג השני). אם אזכור שמו של ראש העיר במסגרת הודעות תכנוניות אינפורמטיביות

עמוד 3 מתוך 3

משכן הכנסת, קריית דוד בן-גוריון, ירושלים 91950
 العنوان: مجمع بن غوريون, أورشليم القدس, 91950

טלפון, هاتف: 02-6753407, פקס, فاكس: 02-5669855 Fax:

לציבור הוא בגדר תעמולת בחירות אסורה, הרי שהדברים נכונים בבחינת קל וחומר ביחס להודעות מסוג זה, שבליתתן מפארות את הישגי העירייה ואת הישגיו של ראש העיר. בהקשר זה אציין כי במקרים מסוימים פרסומים שאינם שגרתיים ואינם מחויבים המפארים את פעילות העירייה בסמוך לתקופת הבחירות יכולים להימצא אף ללא אזכור מפורש של שם ראש העיר כתעמולת בחירות עקיפה, וודאי שהם בגדר תעמולת בחירות אסורה מקום בו מוזכר שמו של ראש העיר במישרין בהודעה לעיתונות.

14. לפיכך, ניתן בזאת צו מניעה האוסר על המשיב 1 לעשות כל שימוש בכספי ציבור למען תעמולת בחירות עד למועד הבחירות, ולכלול בהם את תמונתו או שמו, והאוסר על המשיב 2 לפרסם כל הודעה בדבר פעילותה השוטפת מטעמה לעיתונות שיש בה משום אזכורו של המשיב 1, וזאת למעט אם אזכור שמו מחויב על פי דין.

15. טרם סיום, יצוין כי אין באמור בהחלטה זו כדי להשליך לשאלת עמידתם של המפרסמים בחובות האתיות המוטלות עליהם, וככל שיש לעותר טענות בהקשר זה, יוכל הוא להביאן בפני הגורמים המוסמכים.

16. לאור האמור לעיל, העתירה מתקבלת בחלקה. המשיב ישא בהוצאות העותר בסך של 5,000 ש"ח.

ניתנה היום, יח' באב התשע"ג (25.7.2013).

סלים ג'ובראן
שופט בית המשפט העליון
יושב ראש ועדת הבחירות
המרכזית לכנסת ה-20